

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	8 juli 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1641	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8226CA66	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	23 december 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	78113474	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- Voorschriften - Kaart plangebied - Kaart aangetroffen Verblijfplaatsen - Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen complex 608A, 606B en 606C in Bunschoten

Op 23 december 2020 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecoresult BV namens Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken, voor diverse woningen aan de Sweelinckstraat, Regerstraat, Sint Nicolaasweg, Jan Pieterszoon Coenstraat, Johannes Vermeerstraat en Rembrandt van Rijnstraat in Bunschoten (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1641.

- Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw voor de periode van de verzenddatum van deze ontheffing tot en met 31 december 2022.

- Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het renoveren van diverse woningen aan de Sweelinckstraat, Regerstraat, Sint Nicolaasweg, Jan Pieterszoon Coenstraat, Johannes Vermeerstraat en Rembrandt van Rijnstraat in Bunschoten waarbij het pannendak en gootwerk van de woningen en de bergingen worden vernieuwd. Een kaart van de plangebieden is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) voor de periode tussen 1 januari 2021 en 31 december 2022.

- Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).

- Toetsingskader

De huismus en gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet.

- Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw.

- **Afweging van andere bevredigende oplossingen**

Omschrijving van alternatieven

Locatie: Het project is locatie specifiek. Er is sprake van enkel renovatie van bestaande daken. Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden kunnen de complexen weer voor geruime tijd worden geëxploiteerd. Alternatieve locaties zijn om deze reden niet aan de orde voor dit project.

Inrichting: Het project betreft renovatie van daken van bestaande bebouwing. De daken zullen in de oorspronkelijke inrichting worden terug gebracht. Een alternatieve inrichting is voor dit project derhalve niet van toepassing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn tijdelijke mitigerende maatregelen getroffen. De aanwezige voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden waar nodig ongeschikt gemaakt waardoor doden of verwonden van individuen is uitgesloten. Door het treffen van deze maatregelen wordt voorkomen dat er schadelijke effecten ontstaan op (individuen van) de aangetroffen beschermde soorten.

Werkwijze: De problemen in de woningen zijn alle terug te herleiden naar verouderde dakpannen. De enige oplossing om dit te kunnen verhelpen is het plaatsen van nieuwe panlatten en nieuwe dakpannen. De constructie van het dak blijft verder gelijk als in de oude situatie. Er is geen werkwijze mogelijk die gunstiger uitvalt voor de aanwezige ecologische waarden.

Planning: In de uitvoeringsplanning is rekening gehouden met de aangetroffen ecologische waarden. Alle werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (zie bijlage) waardoor de ecologische effecten van de werkzaamheden geminimaliseerd zijn. Waar dat nodig was zijn bovendien mitigerende maatregelen getroffen. Een alternatieve, nóg meer gunstige planning is derhalve voor dit project niet van toepassing.

Cumulatieve effecten: Cumulatieve effecten zijn niet van toepassing. De daken worden zeer snel weer in de oorspronkelijke staat terug gebracht. Omdat er voor gierzwaluwen buiten het broedseizoen wordt gewerkt verandert er in feite niets aan de nestsituatie. Huismus is een soort die relatief robuust is met betrekking tot tijdelijke verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Doordat de werkzaamheden zo kortdurend zijn, en de rust- en verblijfplaatsen direct weer in oorspronkelijke staat zijn, is de verwachting dat deze direct weer door de huismus gebruikt zullen worden. Cumulatieve negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden worden derhalve niet verwacht.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

- **Belangenafweging**

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus en gierzwaluw heeft is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege dakrenovatie van de woningen. U heeft onderbouwd dat renovatie de woningen toekomstbestendig houdt. U geeft hierover het volgende aan: er is al sprake van lekkage van enkele woningen binnen het plangebied. Door lekkage ontstaat een vochtig binnenklimaat waardoor schimmelvorming op kan treden. Hierdoor verslechterd het binnenklimaat wat negatieve effecten op de gezondheid van de bewoners kan hebben. Een verbetering van het binnenklimaat heeft een direct positief effect op de gezondheid van de bewoners, zowel op korte als op de lange termijn. Door renovatiewerkzaamheden aan de daken worden de tekortkomingen grondig en bij de bron aangepakt en is er geen risico meer dat de gezondheid van de bewoners daardoor in gevaar zal komen.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep. Het ecologische effect op de soorten is, door het nemen van maatregelen, minimaal en tijdelijk. De staat van instandhouding van de soorten komt door de ingreep niet in gevaar. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

• **Ecologische beoordeling**

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Huismus

Tijdens de onderzoeken zijn in totaal 14 rust- en verblijfplaatsen van huismussen aangetroffen op de volgende adressen: Complex 608A: Regerstraat 1 (2 nesten) en Regerstraat 10;

Complex 606B: Jan Pieterszoon Coenstraat nummers 2, 6 (2 nesten) en 24, Sint Nicolaasweg nummers 4, 6, 8, 18 (2 nesten), 20 en 22.

Gierzwaluw

Tijdens de onderzoeken zijn in totaal 2 rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluwen aangetroffen op de volgende adressen: Complex 606C: Johannes Vermeerstraat 2 en 26.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus als broedvogel in Nederland is ongunstig en ontoereikend. Sinds 1975 is de populatie huismussen ongeveer gehalveerd en zijn de populaties steeds meer versnipperd. Toch lijkt de populatie zich sinds 2000 te stabiliseren, en lijkt er de afgelopen 10 jaar een licht herstel te zijn. De landelijke staat van instandhouding van de huismus is aangemerkt als matig ongunstig, maar stabiel.

Met betrekking tot de provinciale staat van instandhouding is te zien dat in de provincie Utrecht, na een sterke daling van de populatie vanaf 1990 de populatie vanaf 2008 weer stabiel lijkt te zijn. Dit beeld komt overeen met de landelijke trends. De regionale staat van instandhouding van huismus kan daarom in lijn met het landelijk beeld worden beoordeeld als matig ongunstig, maar stabiel.

In het plangebied zijn in de afgelopen 5 jaar verschillende waarnemingen geregistreerd. Tijdens het onderzoek wat ten behoeve van dit plangebied is uitgevoerd is te zien dat de mussenpopulatie zich uitspreidde tot buiten het plangebied. Het aantal nesten is waarschijnlijk zelfs nog groter dan de kaarten doen vermoeden, omdat het onderzoek zich richtte op het plangebied en nesten in de nabije omgeving mogelijk zijn gemist. Voor de lokale staat van instandhouding is te zien dat de nesten huismus in het plangebied onderdeel is van een grotere lokale populatie huismussen in de omgeving. Ook laat dit zien dat de bebouwing in de directe omgeving goed geschikt is als nestplaats voor huismus. Er is een stabiele populatie huismus in de omgeving van het plangebied, en de staat van instandhouding, in lijn met de regio worden beoordeeld als matig ongunstig, maar stabiel. Doordat het nest direct permanent zal worden gemitigeerd zal de lokale staat van instandhouding van huismus niet negatief beïnvloed worden.

Gierzwaluw

De broedpopulatie van gierzwaluw wordt volgens de laatste betrouwbare aantalsgegevens geschat op 30.000 tot 60.000 broedpaartjes in Nederland. De trend wordt aangemerkt als stabiel. De soort komt relatief algemeen voor in dorpen en steden, de huidige situatie voor de populatie is daarmee beoordeeld als gunstig.

Kijkend naar de verspreidingskaarten van gierzwaluwen is te zien dat de provincie Utrecht een van de belangrijkste provincies is wat betreft de verspreiding van de soort. De soort heeft een voorkeur voor oudere stadswijken, welke veelvuldig aanwezig zijn in de randstad. De regionale beeld van de gierzwaluw is derhalve vergelijkbaar, of wellicht iets positiever dan het landelijke beeld. De regionale staat van instandhouding van gierzwaluw kan daarom in lijn met het landelijk beeld worden beoordeeld als gunstige en stabiel.

In de afgelopen 5 jaar zijn er verschillende waarnemingen van gierzwaluw gedaan in de gemeente Bunschoten. Er is dus een grotere lokale populatie gierzwaluw aanwezig dan enkel de dieren die aanwezig zijn binnen het plangebied. Tijdens het onderzoek wat ten behoeve van dit plangebied is uitgevoerd is te zien dat de gierzwaluwpopulatie zich uitspreidde tot buiten het plangebied. Het lijkt erop dat de nestplaatsen binnen het plangebied onderdeel zijn van een grotere lokale populatie van gierzwaluw. De aanwezigheid van nestplaatsen in de omgeving laat ook de geschiktheid van deze woningen zien. De lokale staat van instandhouding van gierzwaluw kan daarom worden beoordeeld als gunstig. Doordat

de aanwezige nesten direct permanent zullen worden gemitigeerd en de maatregelen erop gericht zijn om de populatie duurzaam te behouden, zal de lokale staat van instandhouding van de gierzwaluwpopulatie niet negatief beïnvloed worden.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden zullen zal het functionele leefgebied van de huismus en gierzwaluw tijdelijk worden aangetast. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Deze maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw.

- Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

- Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

- Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

- Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

- Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecoresult BV;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Bunschoten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

- De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
- Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
- Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

- De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
- Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

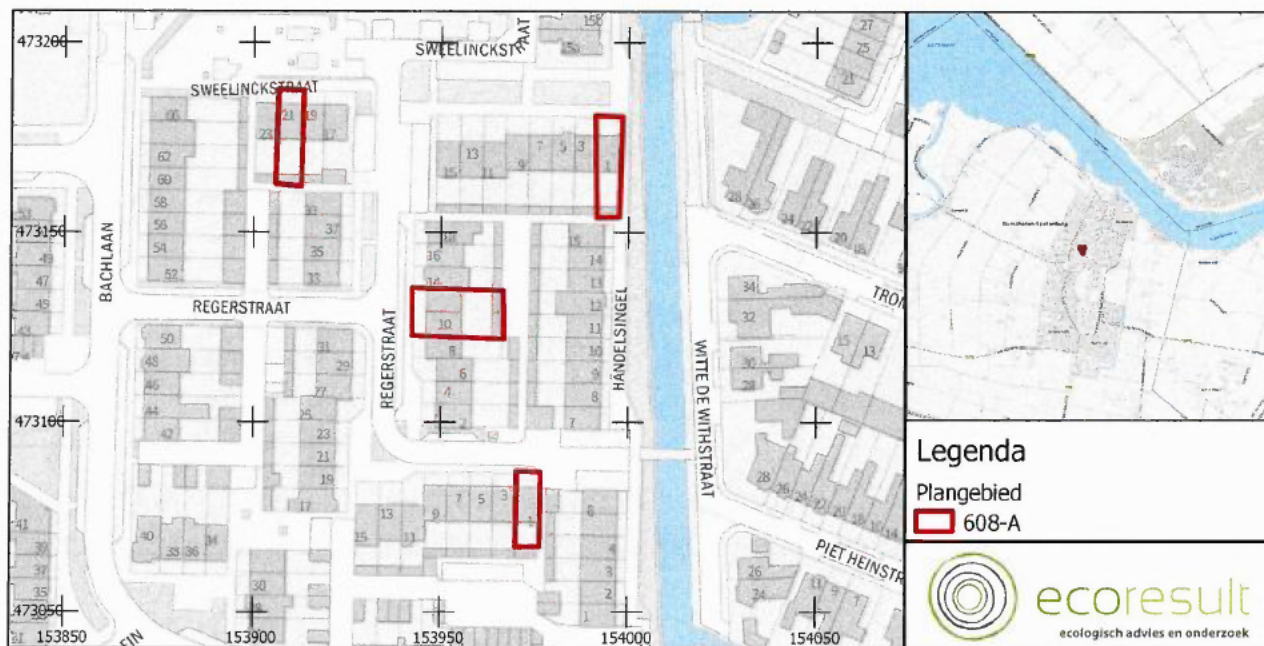
Tijdens de werkzaamheden

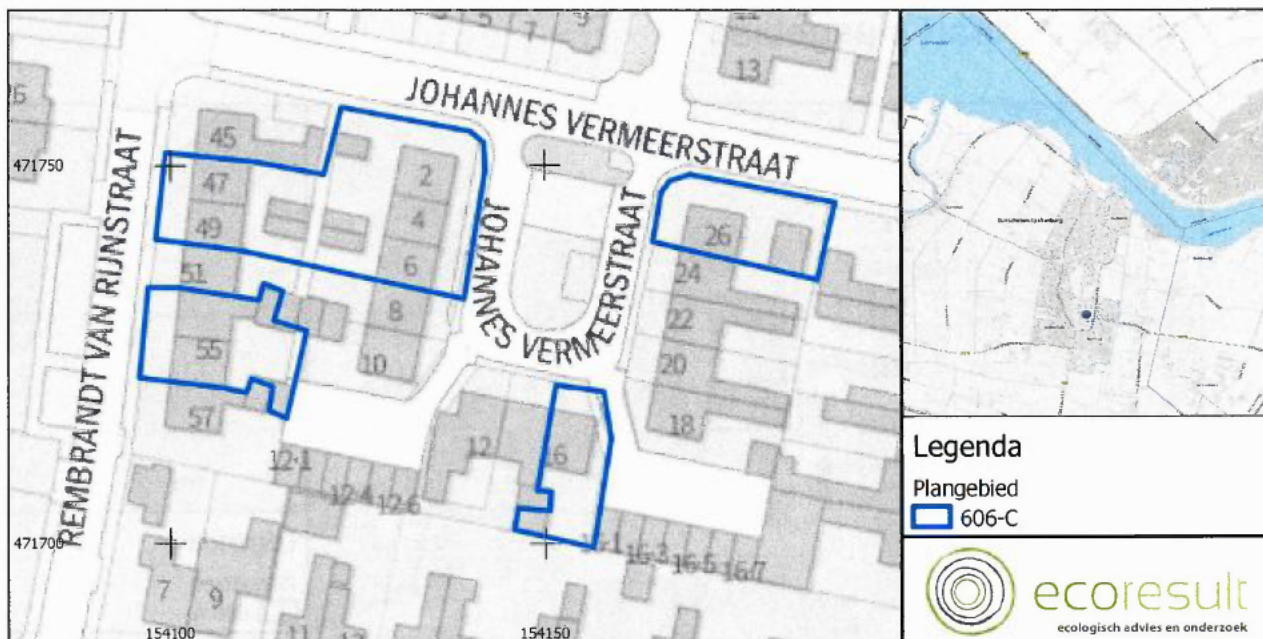
- De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
- De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan van 22 december 2020 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

Na afloop van de werkzaamheden

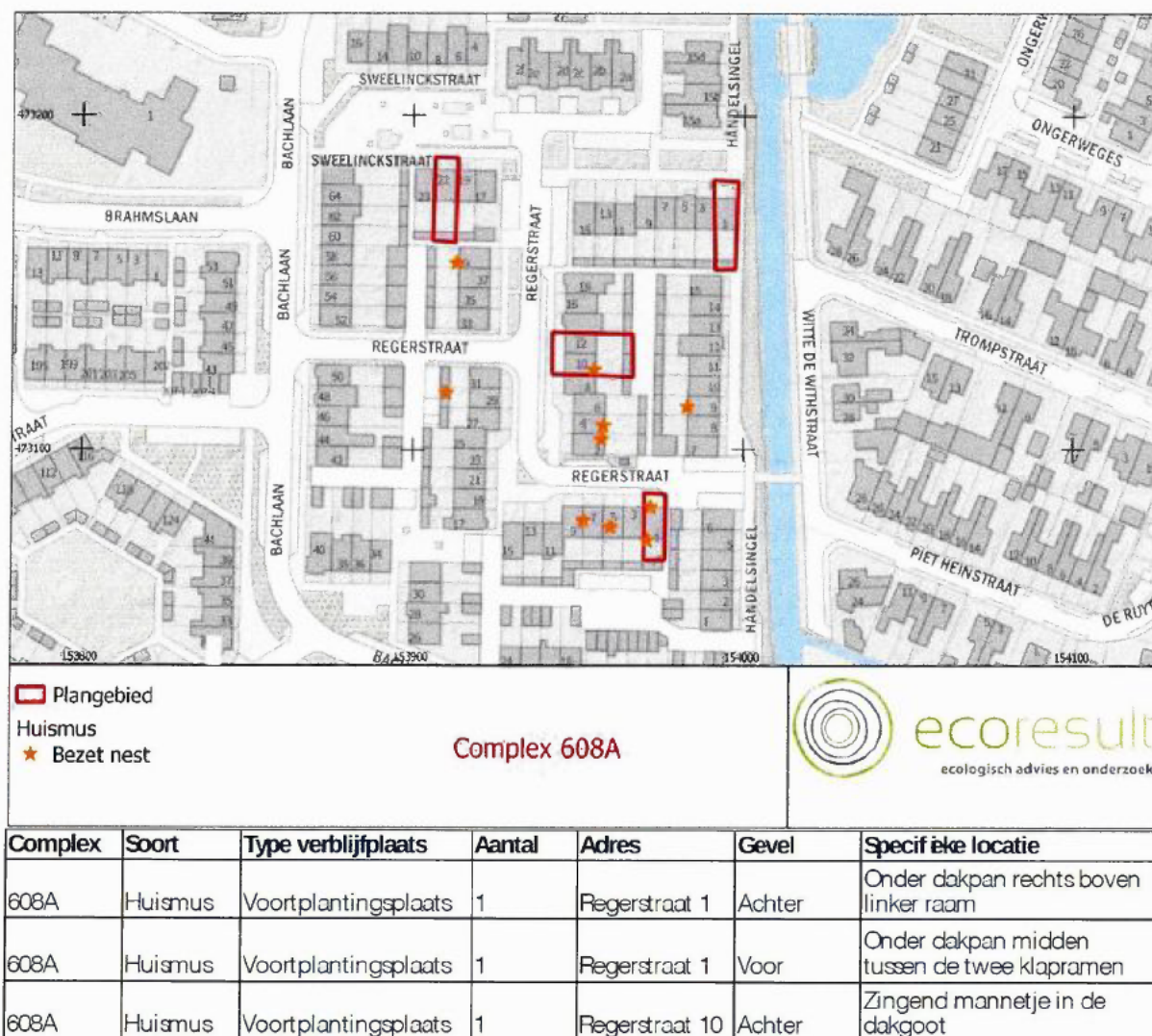
- Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

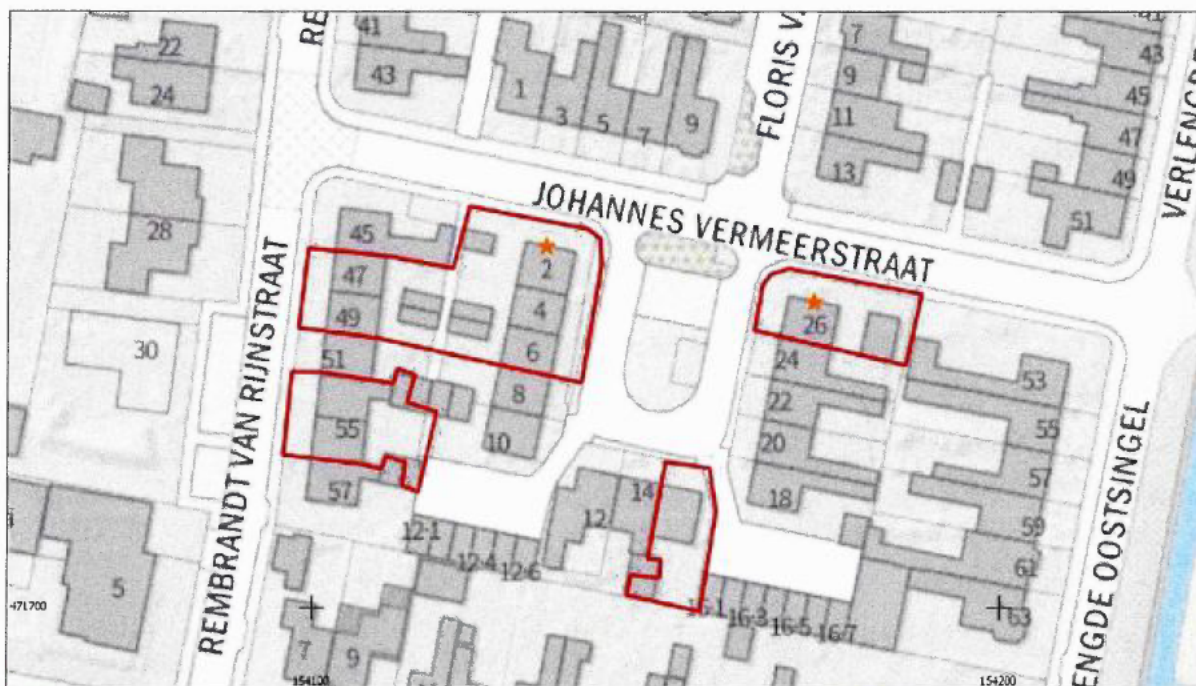

- Plangebied
 Huismus
★ Bezet nest
● Ter plaatse

Complex 606B

Complex	Soort	Type verblijfplaats	Aantal	Adres	Gevel	Specifieke locatie
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Jan Pieterszoon Coenstraat 2	Achter	Onder dakpan boven de regenpijp
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Jan Pieterszoon Coenstraat 6	Achter	Onder dakpan recht boven het rooster in de muur tussen dakgoot en 1e rij dakpannen
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Jan Pieterszoon Coenstraat 6	Achter	Onder dakpan links boven het rechter raam
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Jan Pieterszoon Coenstraat 24	Voor	Onder dakpan tussen dakgoot en tweede rij dakpannen
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 4	Voor	Onder dakpan links van de regenpijp
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 6	Achter	Onder dakpan recht boven het rechter raam
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 8	Voor	Zingend mannetje in de dakgoot boven de voordeur
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 18	Achter	Onder dakpan tussen de twee ramen
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 18	Voor	Onder 7e dakpan rechts van de zwarte schoorsteen
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 20	Voor	Onder 4e dakpan links van de zwarte schoorsteen
606B	Huisumus	Voortplantingsplaats	1	Sint Nicolaasweg 22	Voor	Onder dakpan rechts van de regenpijp

 Plangebied
 Gierzwaluw
 Bezet nest

Complex 606C

Complex	Soort	Type verblijfplaats	Aantal	Adres	Gevel	Specifieke locatie
606C	Gierzwaluw	Voortplantingsplaats	1	Johannes Vermeerstraat 2	Kopgevel	Onder nokpan
606C	Gierzwaluw	Voortplantingsplaats	1	Johannes Vermeerstraat 26	Kopgevel	Onder eerste dakpan rechts van de nok

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

5 Maatregelen

5.1 Algemeen

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden wordt tijdelijk weggenomen;

- Complex 608A:
 - 3 bezette nesten huismus.
- Complex 606B:
 - 11 bezette nesten huismus.
- Complex 606C:
 - 2 bezette nesten gierwaluw.

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied te blijven behouden.

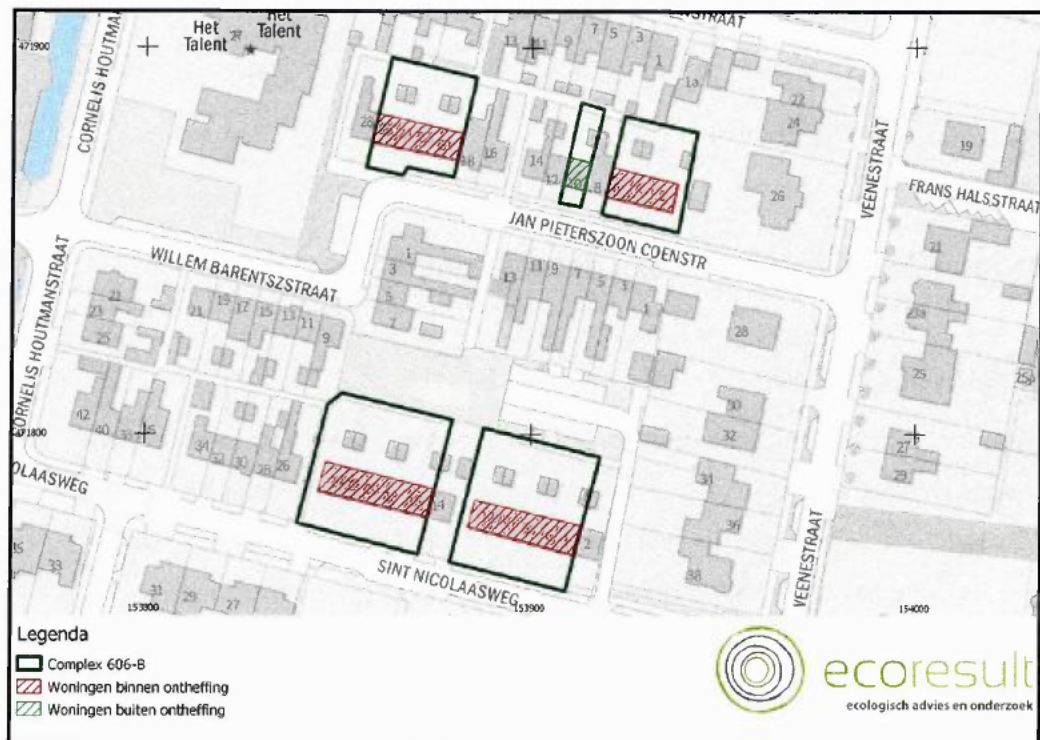
- De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokken bekend te zijn en aanwezig te zijn.

Woningen die binnen en buiten de ontheffing vallen;

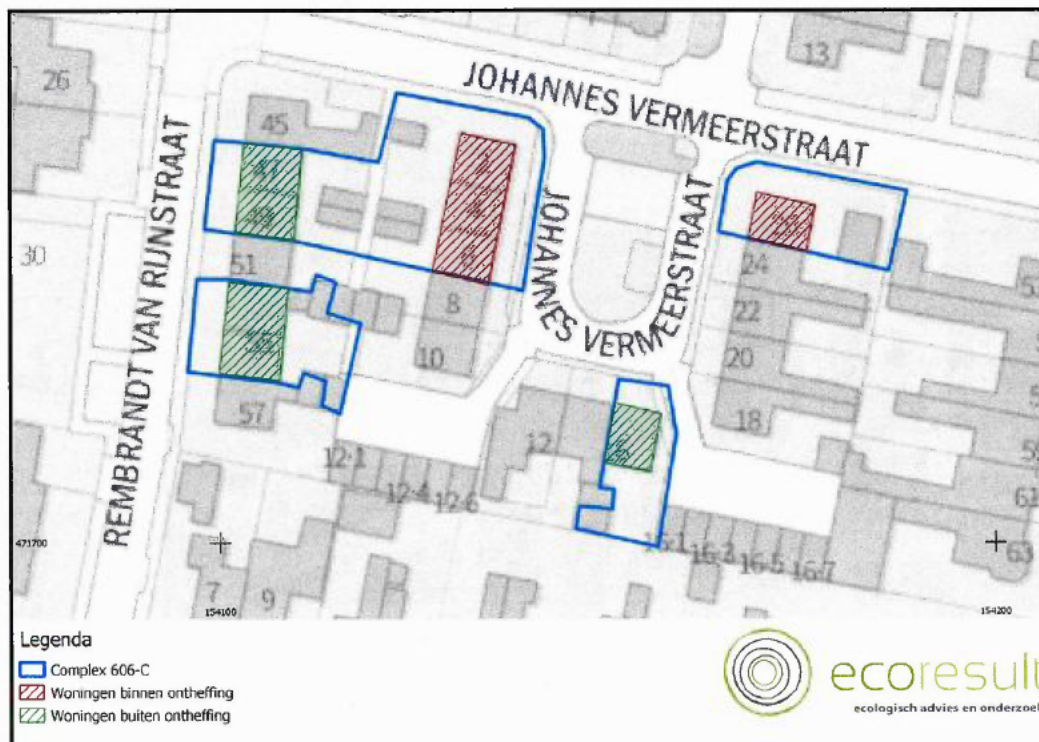
- De ontheffing zal enkel worden aangevraagd voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd in de woonblokken (naast elkaar liggende woningen binnen een complex) waar ecologische waarden zijn aangetroffen (zie Afbeelding 10, Afbeelding 11 en Afbeelding 12).
- Door een communicatiefout zijn de werkzaamheden aan de J. Vermeerstraat 26 in Q4 van 2020 al uitgevoerd. Op dit adres waren lekkages en deze dienden met spoed te worden verholpen. De opdrachtgever heeft Ecoresult B.V. gevraagd of dit niet in strijd was met de gevonden ecologische waarden. Ten onrechte is er toen bevestigd dat er geen ecologische waarden aanwezig zijn in deze woning, terwijl later bleek dat er een nest gierwaluw onder de nokpan van deze woning aanwezig was. Werkzaamheden zijn wel volgens de restricties die zijn opgenomen in het activiteitenplan uitgevoerd (buiten het broedseizoen) en ook is het permanente alternatief vóór het volgende broedseizoen functioneel beschikbaar. Ecologisch zijn de effecten van deze menselijke fout derhalve minimaal.
- Werkzaamheden in woonblokken waar géén beschermde fauna is aangetroffen kunnen worden uitgevoerd zonder de ontheffing.

Afbeelding 10: Verdeling woningen die binnen en buiten de ontheffing vallen in complex 608A. Kaartbron: OpenTopo

Afbeelding 11: Verdeling woningen die binnen en buiten de ontheffing vallen in complex 606B. Kaartbron: OpenTopo

Afbeelding 12: Verdeling woningen die binnen en buiten de ontheffing vallen in complex 606C. Kaartbron: OpenTopo

5.2 Complex 608A – Huismus

5.2.1 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

5.2.1.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Het plaatsen van tijdelijke voorzieningen voor huismus is niet noodzakelijk. Er zal buiten het broedseizoen en buiten vorstperioden gewerkt worden. In deze periode hebben de verblijfplaatsen geen kritische functie voor huismussen. Ook zijn de werkzaamheden van een dermate kortdurende aard dat het plaatsen van kasten overbodig is. Daken worden in een bewoonde staat van de woningen vervangen en zullen naar verwachting niet langer dan 48 uur per woning bezig zijn. In deze tijd kunnen huismussen van potentiële verblijfplaatsen in naastgelegen woningen gebruik maken (er is in het aanvullend onderzoek reeds aangetoond dat naastgelegen woningen ook geschikt zijn). Na oplevering van de nieuwe daken zullen direct de permanente verblijfplaatsen functioneel beschikbaar zijn.

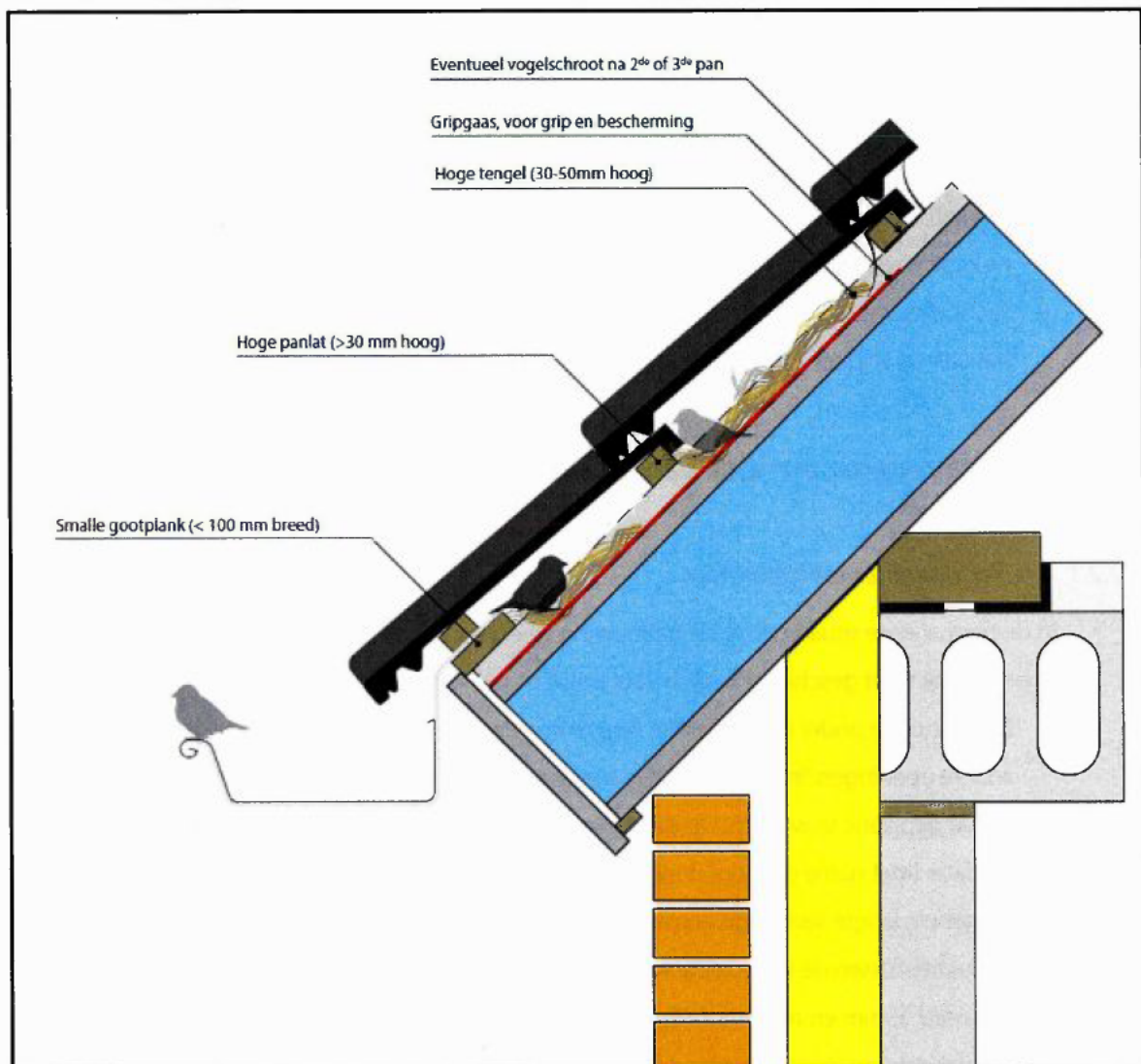
5.2.1.2 *Ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen*

- De huidige voortplantingsplaatsen worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor huismus.
 - Ongeschikt maken van voortplantingsplaatsen is enkel toegestaan in de periode oktober – februari, buiten de kritische periode voor voortplanting van huismus. Dit is in lijn met de huidige werkplanning.
 - De huidige verblijfplaatsen zullen ongeschikt worden wanneer de oude dakpannen van het dak verwijderd zullen worden.

5.2.2 **Maatregelen ten tijde van de werkzaamheden**

5.2.2.1 *Permanente verblijfplaatsen*

- In de permanente situatie dient de bebouwing weer geschikt te zijn voor huismus. Dit kan door het dak weer geschikt te maken voor huismus (zie Afbeelding 13).
 - De dakruimte onder de eerste drie rijen dakpannen moet bereikbaar zijn via de goot of andere openingen. Indien vogelschroten wordt toegepast dient deze dus vanaf de 3^e panlat geplaatst te worden. Op de manier is er voldoende ruimte om te broeden en tegen predatie (met name nestroof door kauw) tegen te gaan.
 - De gehele lengte van de gerenoveerde daken zullen beschikbaar worden voor huismus
 - De ruimte tussen de bovenzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is minimaal 35mm en maximaal 45mm.
 - Het dakvlak kan worden bekleed met gripgaas of dient te worden opgeruwd met bijv. voorstrijk vermengd met grof zand.
- De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn.

Afbeelding 13: Impressie van hoe het dak geschikt gemaakt kan worden voor huismus.
 Ecoresult B.V. houdt de stelregel aan dat vogelschroot na de 3e panlat geplaatst mag worden.
 Bron: Faunaprojecten.nl

5.2.3 Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

- De functionaliteit van de permanente verblijfplaatsen (toegankelijkheid en voorkomen van verstoring) dient over de lange termijn geborgd te worden. Wanneer de functionaliteit verminderd is dient deze zo spoedig mogelijk hersteld te worden.

5.3 *Complex 606B – Huismus*

5.3.1 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

5.3.1.1 *Tijdelijke verblijfplaatsen*

- Het plaatsen van tijdelijke voorzieningen voor huismus is niet noodzakelijk. Er zal buiten het broedseizoen en buiten vorstperioden gewerkt worden. In deze periode hebben de verblijfplaatsen geen kritische functie voor huismussen. Ook zijn de werkzaamheden van een dermate kortdurende aard dat het plaatsen van kasten overbodig is. Daken worden in een bewoonde staat van de woningen vervangen en zullen naar verwachting niet langer dan 48 uur per woning bezig zijn. In deze tijd kunnen huismussen van potentiële verblijfplaatsen in naastgelegen woningen gebruik maken (er is in het aanvullend onderzoek aangetoond dat naastgelegen woningen ook geschikt zijn). Na oplevering van de nieuwe daken zullen direct de permanente verblijfplaatsen functioneel beschikbaar zijn.

5.3.1.2 *Ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen*

- De huidige voortplantingsplaatsen worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor huismus.
 - Ongeschikt maken van voortplantingsplaatsen is enkel toegestaan in de periode oktober – februari, buiten de kritische periode voor voortplanting van huismus. Dit is in lijn met de huidige werkplanning.

De huidige verblijfplaatsen zullen ongeschikt worden wanneer de oude dakpannen van het dak verwijderd zullen worden.

5.3.2 Maatregelen ten tijde van de werkzaamheden

5.3.2.1 *Permanente verblijfplaatsen*

- In de permanente situatie dient de bebouwing weer geschikt te zijn voor huismus. Dit kan door het dak weer geschikt te maken voor huismus (zie Afbeelding 13)
 - De dakruimte onder de eerste drie rijen dakpannen moet bereikbaar zijn via de goot of andere openingen. Indien vogelschroten wordt toegepast dient deze dus vanaf de 3^e panlat geplaatst te worden. Op de manier is er voldoende ruimte om te broeden en tegen

- predatie (met name nestroof door kauw) tegen te gaan.
- De gehele lengte van de gerenoveerde woningen zullen beschikbaar worden voor huismus
 - De ruimte tussen de bovenzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is minimaal 35mm en maximaal 45mm.
 - Het dakvlak kan worden bekleed met gripgaas of dient te worden opgeruwd met bijv. voorstrijk vermengd met grof zand.
 - De mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn.

5.3.3 Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

- De functionaliteit van de permanente verblijfplaatsen (toegankelijkheid en voorkomen van verstoring) dient over de lange termijn geborgd te worden. Wanneer de functionaliteit verminderd is dient deze zo spoedig mogelijk hersteld te worden.

5.4 *Complex 606C – Gierzwaluw*

5.4.1 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

5.4.1.1 *Tijdelijke verblijfplaatsen*

- Gierzwaluwen zijn buiten het broedseizoen niet in Nederland en maken dus in deze tijd geen gebruik van de verblijfplaatsen. De werkzaamheden zijn gepland na het broedseizoen (vanaf 1 september) en de permanente maatregelen zijn voor de terugkomst van gierzwaluwen in het volgende jaar (15 april) functioneel. Het realiseren van tijdelijke voorzieningen is derhalve niet noodzakelijk

5.4.1.2 *Ongeschikt maken van verblijfplaatsen*

- Gierzwaluwen zijn buiten het broedseizoen niet in Nederland en maken dus in deze tijd geen gebruik van de verblijfplaatsen. De werkzaamheden zijn gepland na het broedseizoen wanneer de verblijfplaatsen niet in gebruik zijn. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke

verblijfplaatsen is derhalve niet noodzakelijk.

5.4.2 Maatregelen ten tijde van de werkzaamheden

5.4.2.1 *Permanente verblijfplaatsen*

- In de nieuwbouw zullen er permanente alternatieve verblijfplaatsen voor gierzwaluw gerealiseerd. Dit kan worden gedaan op verschillende manieren. Door de oorspronkelijke verblijfplaatsen weer geschikt te maken, of door de plaatsing van neststenen. Deze permanente nestplaatsen dienen aan de onderstaande voorwaarden te voldoen.
 - Toegankelijk maken van het dakvlak;
 - Kopgevels worden geschikt gemaakt voor gierzwaluw (binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats).
 - Er dienen entree-openingen gemaakt te worden van 30mm *70 mm.
 - Om dit te bereiken dient de nokpan ten minste 30 mm voorbij de gevel uit te steken. Ook kan ook gekozen worden om het topgevelmetselwerk 35 mm naar binnen terug te leggen.
 - Ook kan er een lat geplaatst worden net onder de kantpannen welke op meerdere plekken (5 plekken op de kopgevels waar de oorspronkelijke nestplaatsen aanwezig waren) onderbroken wordt. Via deze gaten kan de gierzwaluw de verblijfplaatsen bereiken. Voor een impressie, zie Afbeelding 14. Hierdoor wordt ruimschoots voor gierzwaluw gemitigeerd.
 - Onder de dakpannen dient er een ruimte beschikbaar te zijn waar de gierzwaluw haar nest kan bouwen (minimaal 15x25 cm).
 - Er dient een vrije uitvliegroute van ten minste 1 meter breed en 3 meter diep onder de nestplaats beschikbaar te zijn.
 - Neststenen:
 - Voor elke nestplaats van gierzwaluw die wordt weggenomen worden minimaal vijf nieuwe nestplaatsen aangeboden. In totaal dienen ten minste 10 neststenen te worden geplaatst in de vorm van inbouwneststenen type Schwegler Gierzwaluw neststeen nr25a of vergelijkbaar.
 - Neststenen worden aangebracht op een minimale hoogte van ten minste 3 meter.
 - Neststenen dienen op maximaal 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats geplaatst te worden.
 - Er dient een vrije uitvliegroute van ten minste 1 meter breed en 3 meter diep

beschikbaar te zijn.

- De openingen van de neststenen bevinden zich op minimaal 50 centimeter tot elkaar.

De definitieve uitwerking van de permanente maatregelen voor gierzwaluwen is op dit moment nog niet bekend, maar zal bestaan uit een of een combinatie van beide bovenstaande opties.

Afbeelding 14: Impressie hoe er openingen onder de kantpannen gemaakt kunnen worden door middel van latten langs de gevel. Foto: Ecoresult B.V.

5.4.3 Maatregelen na afronding van de werkzaamheden

- Bij gebruik van neststenen dienen deze 1 keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit (vliegopeningen nog bereikbaar of vervuiling). Wanneer de functionaliteit verloren is gegaan dient deze hersteld te worden. Wel geldt dat gierzwaluwen in principe hun eigen nestgelegenheden schoonhouden door vuil uit het nest te gooien, jaarlijks schoonmaken is dus in principe niet noodzakelijk.